

Ministeren for videnskab, teknologi og udvikling

Udvalget for Videnskab og Teknologi
Folketinget
Christiansborg
1240 København K

Til udvalget fremsendes hermed til orientering:

- ./. Grundnotat vedrørende Kommissionens meddelelse ”Bredbånd i Europa: Investering i digitalt drevet vækst”
- KOM (2010) 372 endelig

Materialet er ligeledes sendt til Europaudvalget via Udenrigsministeriet.

Med venlig hilsen

Charlotte Sahl-Madsen

20. oktober 2010

Ministeriet for Videnskab
Teknologi og Udvikling
Bredgade 43
1260 København K
Telefon 3392 9700
Telefax 3332 3501
E-post vt@vtu.dk
Netsted www.vtu.dk
CVR-nr. 1680 5408

Dok nr. 1556376
Side 1/1

Grundnotat til Folketingets Europaudvalg og Folketingets Udvalg for Videnskab og Teknologi

Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget – ”Bredbånd i Europa: Investering i digitalt drevet vækst”

KOM (2010) 472 endelig

Resumé

For at virkeliggøre målene i Europa 2020-strategien og Europas Digitale Dagsorden om udrulning af højhastighedsbredbåndsinfrastruktur i EU har Kommissionen offentliggjort en meddelelse med en række tiltag, der skal lanceres løbende. Det europæiske 2020-mål for bredbånd er, at alle europæere i 2020 skal have adgang til hastigheder på over 30 megabit i sekundet, og at mindst halvdelen af de europæiske husholdninger skal abonnere på en forbindelse på over 100 megabit i sekundet.

I arbejdet med at fremme bredbåndsinfrastruktur vil Kommissionen blandt andet understøtte nationale og lokale myndigheders tiltag på bredbåndsområdet, der kan stimulere investeringer i nye åbne og konkurrencedygtige net for at nå de europæiske bredbåndsmålsætninger. Kommissionen vil konkret samarbejde med medlemsstaterne om at opstille nationale bredbåndsploner og følge udviklingen gennem rapporter og en ny resultattavle (scoreboard) for den digitale dagsorden.

Derudover vil Kommissionen fokusere på finansiering af udrulningen af bredbånd. Det skal blandt andet ske ved et forslag om bredbåndsf finansiering på EU-plan i 2011, en undersøgelse af medlemsstaternes stimulering af investeringer i nye net i 2012 og ved at styrke finansieringen af højhastighedsbredbånd gennem EU's finansielle instrumenter i 2013.

Meddelelsen er sat på dagsordenen for det kommende rådsmøde for transport, telekommunikation og energi den 3. december 2010 med henblik på vedtagelse af rådskonklusioner.

1. Baggrund

Kommissionen offentliggjorde den 3. marts 2010 sit udkast til ”Europa 2020-strategien” (EU2020) med undertitlen ”Intelligent, bæredygtig og inklusiv vækst”¹. I EU2020 har Kommissionen udpeget syv ’flagskibsinitiativer’, som skal bidrage til gennemførelse af målene i den nye strategi.

IT- og Telestyrelsen
Holsteinsgade 63
2100 København Ø
Telefon 3545 0000
Telefax 3545 0010
E-post itst@itst.dk
Netsted www.itst.dk
CVR-nr. 2676 9388

Henrik Aagaard Johanson
Telefon 3545 0296
E-post haj@itst.dk

¹ KOM (2010) 2020

Det første af disse flagskibsinitiativer er Europas Digitale Dagsorden (EU's IKT-strategi), som blev offentliggjort den 19. maj 2010 i meddelelsen "*En digital dagsorden for Europa*"². Meddelelsen konkretiserer de foreslåede initiativer på IKT-området i EU2020-meddelelsen.

Et centralt mål i begge meddelelser er at sikre udbredelse af bredbånd til alle egne af medlemsstaterne. Konkret betyder det, at alle europæere i 2020 skal have adgang til hastigheder på over 30 megabit i sekundet, og at mindst halvdelen af de europæiske husholdninger skal abonnere på en forbindelse på over 100 megabit i sekundet.

Med henblik på at operationalisere indsatsen for indfrielse af disse målsætninger har Kommissionen den 20. september 2010 offentliggjort meddelelsen "*Bredbånd i Europa: Investering i digitalt drevet vækst*"³.

Meddelelsen er sat på dagsordenen for det kommende rådsmøde for transport, telekommunikation og energi den 3. december 2010 med henblik på vedtagelse af rådskonklusioner.

IT- og Telestyrelsen

2. Formål og indhold

Formålet med meddelelsen er at orientere om en række tiltag, som Kommissionen løbende vil igangsætte med henblik på at bidrage til opfyldelsen af målene i Europa 2020-strategien og Europas Digitale Dagsorden om udvikling af en højhastighedsbredbåndsinfrastruktur.

I meddelelsen fremlægger Kommissionen forslag til, hvordan Kommissionens bredbåndsmålsætning kan indfries. Hensigten er blandt andet at understøtte nationale og lokale myndigheders tiltag på bredbåndsområdet.

En af hovedpointerne i Kommissionens bredbåndsmædelelse er, at de samfundsmæssige gevinster ved at investere i hurtige net forekommer at være meget større end de gevinster, private aktører kan opnå ved at investere i den nødvendige infrastruktur. Derfor bør offentlige nationale og lokale myndigheder, ifølge Kommissionen, stimulere investeringer i nye åbne og konkurrencedygtige net for at nå de europæiske målsætninger.

Ved brug af en blanding af forskellige faste og trådløse bredbåndsteknologier (næstegenerationsteknologier), vurderer Kommissionen, at der er behov for investeringer på mellem 181 og 268 milliarder euro (1.349 og 1.997 milliarder kr.) på EU-plan for at kunne nå målsætningen.

Kommissionen opstiller i meddelelsen fem hovedindsatsområder til opfyldelse af bredbåndsmålet.

² KOM (2010) 245

³ KOM (2010) 472

Nationale bredbåndsplaner

Alle medlemsstaterne har ifølge Kommissionen en bredbåndsstrategi, men kun få har komplette planer for gennemførelse af målsætningerne – særligt for så vidt angår finansieringen.

- Kommissionen vil derfor blandt andet samarbejde med medlemsstaterne om at opstille nationale bredbåndsplaner.
- For at støtte planlægningsprocessen vil Kommissionen følge udviklingen gennem rapporter og en ny resultattavle for den digitale dagsorden ("Digital Agenda Scoreboard").

Øgede investeringer og lavere investeringsomkostninger

Kommissionen skønner, at cirka 80 procent af omkostningerne ved etablering af ny fast infrastruktur er anlægsomkostninger. Omkostningerne kan nedbringes betydeligt, hvis nationale og lokale myndigheder sikrer en effektiv koordinering af anlægsarbejder. Offentlige myndigheder kan derfor gennem forskellige tiltag medvirke til at nedbringe investeringsomkostningerne. Herunder kan der stilles krav om, at oplysninger om eksistensen af lokale adgangsveje for infrastruktur stilles til rådighed, at anlægsarbejder koordineres, at love og administrative bestemmelser om anlægsarbejde strømlines, at lette procedure for ansøgninger om tilladelser til etablering af trådløse bredbåndsnet, og at fjerne administrative hindringer. Endelig kan offentlige myndigheder selv anlægge eller finansiere infrastruktur.

IT- og Telestyrelsen

- Kommissionen vil inden udgangen af 2012 gennemføre en undersøgelse af medlemsstaternes arbejde med at stimulere investeringer i nye net ved at reducere omkostninger for udrulningen af bredbånd.

Fremme af trådløst bredbånd

Mobilt bredbånd har den højeste vækstrate på EU's bredbåndsmarked. Trådløse teknologier er derfor af stigende betydning, når det gælder bredbåndskommunikationstjenester.

- Kommissionen foreslår en koordineret indsats for at nå bredbåndsmålsætningen i forslaget til et flerårigt radiofrekvenspolitikprogram.
- Kommissionen vil tage mobiloperatørernes stigende problem med at udvide deres infrastruktur op med medlemsstaterne, blandt andet problemer ved anlæg af basestationer for at opfylde stigende efterspørgsel.

Styrket brug af EU-fonde

EU støtter anlæg af bredbåndsinfrastruktur gennem fonden for udvikling af landdistrikterne og strukturfondene, og der er opstillet retningslinjer for

anvendelse af offentlige midler til etablering af bredbåndsnet. Kommissionen ønsker at fremme anvendelsen af disse fonde til bredbåndsprojekter og andre informationssamfundstjenester.

- Kommissionen vil udsende en vejledning om anvendelse af EU-midler til investeringer i bredbånd for lokale og regionale myndigheder.
- Kommissionen vil indgå i et tættere samarbejde med regionerne for at hjælpe dem til at styrke deres kapacitet til at absorbere EU-midlerne.
- Kommissionen vil yde vejledning om anvendelse af midler fra offentlige-private partnerskaber som medfinansiering sammen med midler fra strukturfondenes operationelle programmer.
- Kommissionen vil relancere den europæiske bredbåndsportal⁴ for at skabe et forum for udveksling af oplysninger om gennemførelse af bredbåndsprojekter og vejledning i spørgsmål om blandt andet statsstøtterefer.

IT- og Telestyrelsen

Udvikling af finansieringsinstrumenter

Det kan være vanskeligt at opnå private midler til finansiering af bredbåndsprojekter, herunder offentlige-private partnerskaber. Den Europæiske Investeringsbank (EIB) udlåner allerede midler til økonomisk levedygtige bredbåndsprojekter. EIB's engagement forventes at vokse, efterhånden som banken omlægges og målretter sin udlånsstrategi mod målene for Europa 2020-strategien.

- I foråret 2011 vil Kommissionen og Den Europæiske Investeringsbank (EIB) fremlægge forslag om, hvordan EIB's knowhow kan benyttes til projektforbereelse for offentlige-private partnerskaber i forhold til blandt andet forretningsmodeller og finansielle transaktioner.
- I foråret 2011 vil Kommissionen og EIB udarbejde forslag til finansieringsinstrumenter under den næste flerårige finansielle ramme, der kan supplere de eksisterende midler til finansiering af bredbåndsinfrastruktur.
- Med udgangen af 2013 vil Kommissionen styrke finansiering af højhastighedsbredbånd gennem EU's finansielle instrumenter.

⁴ <http://www.broadband-europe.eu>

Derudover kommer Kommissionen med en række opfordringer til medlemsstaterne om at:

- Sætte nationale bredbåndsmål og vedtage planer for operationalisering, som er på linje med EU-2020 bredbåndsmålene (det følger af meddelelsen om Europas Digitale Dagsorden fra maj 2010, at dette skal ske inden udgangen af 2012).
- Gennemføre nationale tiltag med henblik på at reducere omkostningerne ved investeringer i bredbånd.
- De nationale planer bør indeholde balancerede tiltag fra myndighederne, der kan tilskynde og supplere den private sektors initiativer. Dette bør bygge på de nyligt reviderede EU-regelsæt for elektroniske kommunikation og retningslinjerne for brug af statsstøtte til bredbåndsnet.
- Der skabes incitamenter til øgede private investeringer gennem koordinering af planer og regler for brug af fysisk infrastruktur.
- Bredbåndsplaner bør indeholde en klar vejledning om brug af EU-midler og EIB-instrumenter, hvor det er relevant.
- Anlægge langsigtet og afbalanceret perspektiv på omkostninger og fordele ved aftaler om frekvensallokering og frekvenstilladelser. Der bør blandt andet udpeges tilstrækkelige egnede frekvenser til at opfylde behov for trådløst bredbånd, og de skal stilles til rådighed rettidigt i forhold til opfyldelsen af bredbåndsmålene. Der kan også indføres konkurrencefremmende foranstaltninger som for eksempel handel med frekvenser.
- Hurtig implementering af Kommissionens anbefaling for udrulning af næste generation af højhastighedsbredbånd (den såkaldte NGA-henstilling⁵) og imødekomme nøgleaspekter i Det Europæiske Frekvenspolitikprogram (RSPP)⁶.

IT- og Telestyrelsen

3. Europa-Parlamentets udtalelser

Der foreligger ikke en udtalelse fra Europa-Parlamentet.

4. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

⁵ SEK(2010) 1037

⁶ KOM (2010) 471

5. Gældende dansk ret

Regeringens egne bredbåndsmålsætninger er ikke fastsat ved lov, og den europæiske bredbåndsmålsætning skal ikke implementeres i dansk lovgivning.

Teleloven (lov om konkurrence- og forbrugerforhold på telemarkedet) indeholder regler, som blandt andet skal sikre konkurrencen på telemarkedet, herunder rammerne for investering i infrastruktur. Det bemærkes, at den eksisterende lov om elektroniske kommunikationsnet og -tjenester på baggrund af den reviderede teledirektivpakke planlægges erstattet af en ny lov med forventet ikrafttrædelse 1. maj 2011.

6. Konsekvenser

Lovmæssige konsekvenser

Meddelelsen har ikke i sig selv nogen lovmæssige konsekvenser. Det kan dog ikke afvises, at opfølgende forslag fra Kommissionen vil have sådanne konsekvenser. I så fald vil regeringen tage konkret stilling til forslagene, når de foreligger.

Statsfinansielle konsekvenser

Meddelelsen har ikke i sig selv nogen statsfinansielle konsekvenser. Regeringen har den 1. juni 2010 offentliggjort en ny dansk bredbåndsmålsætning om, at alle husstande og virksomheder skal have adgang til mindst 100 megabit i sekundet i 2020. Meddelelsen giver ikke anledning til at revidere denne målsætning.

Meddelelsen har heller ikke i sig selv nogen konsekvenser for EU's budget. Der lægges op til en justering af en række af EU's finansielle instrumenter med henblik på at gøre det nemmere at søge om EU-midler til lokale eller regionale bredbåndprojekter. Regeringen vil først tage stilling til de konkrete forslag, når Kommissionen kommer med de konkrete forslag og initiativer hertil.

Meddelelsen har heller ingen umiddelbare budgetmæssige konsekvenser for regionerne og kommunerne. Men såfremt en kommune eller region frivilligt beslutter at anvende EU-støttemidler til forskellige tiltag på bredbåndsområdet, vil der skulle ske en medfinansiering.

Meddelelsen vil ikke have væsentlige administrative konsekvenser for centraladministrationen.

Samfundsøkonomiske konsekvenser

En opfyldelse af bredbåndsmålsætningerne i meddelelsen skønnes at have positive samfundsmæssige konsekvenser for investeringer, innovation og væksten i samfundet generelt.

For virksomheder forventes højhastighedsbredbånd at give en positiv effekt både i forhold til indretning af forretningsgange, udvikling af virksomhedens produkter samt rekruttering af medarbejdere.

For borgere forventes højhastighedsbredbånd at have positive effekter for blandt andet muligheden for at uddanne sig (fjernundervisning), kommunikere med eller modtage ydelser fra det offentlige (digital borgerservice og telemedicin), fleksibilitet i forhold til arbejdsplads (distancearbejdspladser) og muligheden for at deltage i samfundsdebatten og modtage information.

Dette kan ikke mindst være værdifuldt i de egne af landet, hvor de større afstande ellers kunne virke som en barriere for borgernes adgang til det offentlige og for virksomhedernes adgang til kunder og markeder.

Der er en risiko for, at konkurrencen på bredbåndsmarkedet påvirkes negativt, såfremt der gøres intensivt brug af offentlig finansiering til udrulning af bredbåndsinfrastruktur.

IT- og Telestyrelsen

Administrative konsekvenser for erhvervslivet

Meddelelsen har ingen væsentlige administrative konsekvenser for erhvervslivet.

Beskyttelsesniveauet

Meddelelsen skønnes ikke at have betydning for beskyttelsesniveauet i Danmark.

7. Høring

Notatet vil blive sendt i høring i EU-specialudvalget for it og telekommunikation.

8. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der har været indledende drøftelser i Rådets arbejdsgruppe for telekommunikation og informationssamfundet, hvor medlemslandene har udtrykt overordnet støtte til målsætningerne i meddelelsen. Drøftelserne har imidlertid også vist, at der er meget forskellige holdninger til de konkrete foreslåede tiltag i meddelelsen, herunder især Kommissionens fokus på anvendelse af offentlige midler til at sikre udrulning.

9. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen kan overordnet hilse Kommissionens meddelelse velkommen, da indfrielse af målsætningerne i denne kan bidrage til øget innovation, investeringer og vækst i Europa.

Regeringen er enig i, at en højhastighedsinfrastruktur er en vigtig forudsætning for at sikre vækst og velfærd i EU. Udbygning af infrastrukturen bør som udgangspunkt være markedsdrevet og teknologineutral.

Regeringen har den 1. juni 2010 lanceret en ny bredbåndsmålsætning om, at alle borgere og virksomheder i Danmark i 2020 skal have mulighed for at få adgang til mindst 100 megabit i sekundet. Målet skal nås ved at fortsætte den markedsbaserede og teknologineutrale tilgang, der hidtil har fungeret succesfuldt for Danmark.

Derfor lægger regeringen vægt på, at medlemsstaterne har betydelig fleksibilitet med hensyn til, hvordan de europæiske målsætninger indfries på nationalt plan.

Særligt har regeringen noteret sig, at Kommissionen lægger vægt på muligheden for at anvende direkte eller indirekte statsstøtte til udrulning af bredbånd. I det omfang, medlemsstaterne vælger at benytte sig af dette, er det regeringens holdning, at det skal gøres med varsomhed. Det skyldes, at offentlig støtte kan påvirke konkurrencen, og dermed risikerer at give et resultat, som ikke er samfundsøkonomisk optimalt på længere sigt. Statsstøtte skal anvendes i overensstemmelse med de gældende EU-regler for statsstøtte.

IT- og Telestyrelsen

Det gælder for eksempel, hvis offentlig støtte kun gives til en enkelt af flere eksisterende teknologier. Dermed er der ikke lige konkurrencevilkår ved brug af forskellige de teknologier.

Derfor finder regeringen det også positivt, at Kommissionen lægger op til en bredspektret strategi, der bygger på en kombination af flere typer teknologier,

Endelig noterer regeringen sig, at Kommissionen ønsker en mere fokuseret anvendelse af EU's eksisterende finansielle instrumenter med henblik på øget støtte til bredbåndprojekter. I den sammenhæng lægger regeringen vægt på, at anvendelsen af offentlige midler på EU-niveau bør tage udgangspunkt i en vurdering af, om der skabes merværdi for EU's borgere som helhed.

10. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Notater om meddelelsen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

Udvalget er dog tidligere blevet orienteret om de europæiske bredbåndsmålsætninger i forbindelse med Europas Digitale Dagsorden. Supplerende grundnotat om dette er oversendt til udvalget den 12. august 2010.